

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради щодо
присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка Міністерства освіти і науки України, м. Суми, ухвалила рішення щодо присудження ступеня доктора філософії Мотузку Дмитру Федоровичу з галузі знань 02 Культура і мистецтво на підставі прилюдного захисту дисертації «Еволюція українського акордеонного мистецтва: традиційні та сучасні аспекти» за спеціальністю 025 Музичне мистецтво 12 червня 2025 року.

Мотузок Дмитро Федорович, 1985 року народження, громадянин України, освіта вища.

У 2008 році закінчив Національну музичну академію України імені П. І. Чайковського і отримав повну вищу освіту зі спеціальності «Музичне мистецтво» та здобув ступінь магістра.

З вересня 2020 року і дотепер навчається в аспірантурі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка на спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Дисертація до захисту подається вперше.

Дисертація виконана в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

Науковий керівник – **Єрмоменко Андрій Юрійович**, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань, а саме: вперше в українському музикознавстві окреслено перспективи розвитку акордеонного мистецтва на

території України у ХХІ-му столітті; здійснено системний аналіз еволюції українського акордеонного мистецтва – від традиційних народних витоків до сучасних академічних та експериментальних форм виконавства; визначено та обґрунтовано специфіку української акордеонної школи; виявлено відмінності українських традицій акордеонного виконавства від європейських та визначено внесок вітчизняного акордеонного мистецтва у світову музичну культуру; обґрунтовано вплив цифрових технологій на розвиток сучасного акордеонного мистецтва в Україні; вперше проведено комплексне дослідження сучасних аспектів розвитку акордеонного мистецтва в Україні, включаючи: використання акордеона в електронній музиці та мультимедійних проєктах; джазові та імпровізаційні техніки в українському акордеонному виконавстві, а також інтеграцію інструменту в сучасні камерні, оркестрові й театральні постановки.

Проблематику, теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження Мотузка Дмитра Федоровича викладено у 6 публікаціях, зокрема: 3 статті у фахових виданнях України, 3 праці – апробаційного характеру.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Мотузок Д. Ф. Типи компактних вільно-язичкових аерофонів в ХХІ столітті. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 44(2). С. 66-72. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/44-2-11>
2. Мотузок Д. Ф. Концертно-виконавська творчість акордеоністів України періоду кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Слобожанські мистецькі студії*. Вип. 1 (2025). С. 87-91. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2025.1.16>
3. Мотузок Д. Ф. Творчість композиторів України в контексті українського акордеонного мистецтва початку ХХІ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 84, том 2. С. 110-114. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2025.2>.

Опубліковані праці апробаційного характеру

4. Мотузок Д. Ф. Зародження та розвиток класу акордеона в Київській консерваторії. Всеукраїнська науково-практична конференція « Глобальні виміри музично-виконавського мистецтва: діалог епох , культур і стилів». 1-17 листопада 2024 року, Київ.

5. Мотузок Д. Ф. Науковий дискурс досліджень акордеонного мистецтва періоду кінця ХХ – початку ХХІ століття. Матеріали ХVІІІ міжнародної наук.-практ. конф. «Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть». 5 грудня 2024 року, Дрогобич.

6. Мотузок Д. Ф. Розвиток українського акордеонного мистецтва періоду ХХ – початку ХХІ століття. VІІ Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми культурології». 24 квітня 2025 року, Полтава.

Кількість, обсяг і зміст праць відповідає вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Устименко-Косоріч Олена Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, директор Навчально-наукового інституту культури та мистецтв, професор кафедри музичного мистецтва – рецензент.

«До своєї доповіді попередньої хочу додати про ступінь обґрунтованості висновків та рекомендацій, сформульованих у самій роботі. Основні положення та висновки дисертації обґрунтовані достатньої кількістю якісно проведених досліджень. Автором дисертації чітко окреслена мета та завдання дослідження. Зазначимо, що завдання дослідження, положення наукової новизни і висновки дисертації є автентичними. Результати

дослідження отримані особисто автором. Кваліфікаційна робота Мотузка Дмитра є оригінальною науковою працею, яка виконана на належному методологічному та теоретичному рівнях. Робота має послідовну та логічну структуру і є комплексним завершеним науковим дослідженням».

Зауважень немає.

2. Черноіваненко Алла Дмитрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри народних інструментів Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової – опонент.

«Обрана тема дисертації пана Мотузка є актуальною, а також на пряму пов'язаною з музичною практикою сьогодення. Ми це почули і в науковій дискусії сьогодні в захисті. Відчувається, що наш дисертант перебуває безпосередньо у практичній площині професії і засвоює її теоретичну і історичну площину. Тобто робота на таку проблематику володіє теоретичною та практичною значущістю, але потребує вказаною мною у відгуку і у виступі категоріальної диференціації. Я розумію, що остаточно вибудування стрункої теоретичної моделі з такою системою поєднання, з апробацією останніх історичних та найсучасніших на сьогодні практичних творчих актів, вона ще триває. Вона буде тривати і далі, як триває сам процес розвитку вказаної самодостатності акордеонного у широкому та у вузькому вітчизняному визначенні мистецтві сучасності. Структура роботи пана Мотузка, як я вже вказувала, досить чітка, відповідає шляху до наукових узагальнень від історичних витоків європейського акордеонного мистецтва, включаючи розвиток вітчизняного. Тобто дисертант відносить останнє вітчизняне до європейської традиції (це в цьому розділі), хоча вони мають відмінності попри усі відомі збіги до заявлених специфікацій акордеонних. Я маю зараз на увазі фрагмент з вправою на клавіатурі фортепіанного типу інструментальної культури конкретно в Україні. Це також дуже позитивним є в роботі. Визначення регіональних шкіл, їх характеристики, композиторські, виконавські персоналії, конкурсно-фестивальний акордеонний рух та естрадна

джазова галузь важлива для акордеонного клавішного інструменталізму аж до узагальнення, маю на увазі, до зворотного процесу інтеграції українського акордеонного мистецтва у світовий культурний простір. Це назва останнього підрозділу 3.3. Як я вже теж казала, мені найбільш цінним здається розділ 3. Саме там виявляється специфікація акордеонної клавішної культури інструментальної, саме там є найцікавіші спостереження та узагальнення. У цілому даній праці притаманні і актуальність постановки наукової проблеми, оперування широким фактологічним, персоналістичним композиторським та музично-виконавським, органологічно-виробничим контекстами та матеріалами, які виступають у якості апробації теоретичної концепції, як це і повинно бути. Відчувається спирання і на власний практичний виконавський педагогічний досвід у галузі акордеонного виконавства. Я так розумію, що Ви саме виконавець на клавішному акордеоні. Так? (Так) І це відчувається. Репертуару, історичних та актуальних даних тощо. Наукові публікації за темою дослідження віддзеркалюють його проблематику. В роботі не виявлені порушення академічної доброчесності. Таким чином, дисертація Дмитра Мотузка «Еволюція українського акордеонного мистецтва: традиційні та сучасні аспекти» відповідає вимогам МОН України щодо наукових досліджень зі спеціальності 025 Музичне мистецтво, які претендують на присвоєння їх автору ступеня доктора філософії за означеною спеціальністю. Тож, її автор, Дмитро Мотузок, заслуговує на присудження відповідного наукового ступеня. Я його підтримаю».

Зауваження наведені у відгуку офіційного опонента.

3. Черепанин Мирон Васильович, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри україністики та народно-інструментального мистецтва, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – опонент.

«Я скажу так, що Дмитро Мотузок є практикуючий професійний музикант. Це перше. І оті два захисти, які відбулися буквально вчора і сьогодні, на мою думку, суттєво підсилять науково-виконавську суть кафедри

акордеонної Національної музичної академії. Це дуже приємно. Що я порекомендую? Я порекомендую Дмитру, щоби все таки ця робота не залишалася в формі дисертації, а вона все таки проросла у монографію, де він врахує всі ті зауваження корисні дуже, які Він сьогодні почув. І буде дуже надзвичайно цікава книжка, тим більше, що Дмитро – він не тільки володіє самим інструментом, а й Він ввійшов в силу своєї такої професійної захопленості, він може відкрити «душу» акордеона. Він є майстер цього інструмента, Він володіє цими секретами: не тільки виконавськими, але й технологічними. Я побажаю Дмитру, звичайно, в цьому напрямку продовження його діяльності. Абсолютно підтримую цю роботу і Дмитра. Так що побажаю йому в цьому напрямі плідних творчих здобутків».

Зауваження наведені у відгуку офіційного опонента.

4. Кундис Руслан Юрійович, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури та хореографії, Львівський національний університет імені Івана Франка – опонент.

«Вперше в українському мистецтвознавстві проведене всебічне дослідження розвитку акордеонного мистецтва в Україні, яке охоплює шлях від народних витоків до сучасних академічних, джазових, естрадних та мультимедійних виконавських форм. Визначено перспективи розвитку національної акордеонної школи в умовах цифровізації та її особливості у порівнянні з європейськими традиціями. А також проаналізовано роль регіональних шкіл, конкурсно-фестивального руху, діяльності провідних виконавців і композиторів у створенні українського стилю. Окремий акцент в роботі зроблено на інноваціях таких, як: вплив цифрових технологій, використання електронного акордеону, застосування джазових технік та інтеграції інструмента в сучасні жанрово-театральні формати. І тому, підсумовуючи сказане, хочу також привітати шановного нашого сьогоднішнього дисертанта Дмитра Федоровича і його наукового керівника. Відповідно буду підтримувати дану роботу і буду голосувати за».

Зауваження наведені у відгуку офіційного опонента.

5. Стахевич Олександр Григорович, доктор мистецтвознавства, професор, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, професор кафедри музикознавства та культурології – голова.

«Шановні колеги, дозвольте і мені висловити кілька прикінцевих констатацій, що є обов'язковими. Судячи по ходу нашого захисту цієї дисертації, і змісту дисертації, я хочу підтримати дисертанта, не зважаючи на деякі питання такого теоретичного і наукового плану. Повинен сказати, що кожна дисертація повинна обговорювати понятійний апарат. Тому очевидно тут підхід трошки він пов'язаний ще з історичною метаморфозою, коли понятійний апарат акордеонного мистецтва не зовсім устоявся в житті, в виконавській педагогіці і цій тріаді, як композиторська творчість. І я розумію, що я трошки зі сторони нашого дисертанта. Але, на мій погляд, ця дисертація має таке комплексне дослідження з широкою проблематикою. А в контексті світових і перш за все західно-європейських традицій виконавства вона звичайно знаходить деякі невідповідності нашого вітчизняного щодо зарубіжного, яке потрібно очевидно розвивати і на цьому не зупинятися, а навпаки давати понятійний апарат конкретно у вступі самої дисертації. Тоді половина майже запитань були би відсутні. Друге, що пов'язане з першим – це, я вважаю, що автор виявляє ряд наукових питань та проблематику в цілому щодо творчості композиторів, репертуару, фольклорних джазових композицій тощо. Це також має для нього важливе значення і для дисертації. Третє, що мені видається, що автор подає розширену базу методології, як комплекс загальноісторичних, культурних, мистецтвознавчих підходів. Ось чому такий комплексний підхід, він дещо провокує його на деякі не те що недоробки, а недосказаність цього понятійного апарату. Але все таки наукова новизна, практичне значення отриманих результатів визначає головну цінність цієї роботи, її можна підтримати. Треба підтримати. Я підтримую даного дисертанта і вважаю, що дисертація повинна бути захищена і голосуватиму за».

Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає,

«Утрималися» - немає

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Мотузку Дмитру Федоровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Голова спеціалізованої вченої ради
доктор мистецтвознавства,
професор

Олександр СТАХЕВИЧ